

Kemijärven kaupungin talouden toteutuma 30.6.2020

293/04.041/2019

KH 07.09.2020 § 233

Kaupungin hallintosäännön mukaisesti toimielimet seuraavat talousarvion toteutumista kuukausittain. Toiminnan ja talouden seurantaraportti valmistellaan kaupunginhallitukselle kuukausittain lukuun ottamatta tammi- ja heinäkuuta. Lautakunnat käsittelevät alaisensa palvelualueen talouden ja toiminnan seurantaraportit puolivuositain.

Toimielimille annetaan selvitys määrärahojen käytöstä ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta vastuualueittain tilanteesta 30.6. ja selvitys toimitetaan lautakuntakäsittelyn jälkeen kaupunginhallitukselle viimeistään 31.8. mennessä.

Myös merkittävimmät tytäryhtiöt toimittavat kaupunginhallitukselle selvityksen yhtiön talouden toteutumasta ja tilinpäätösennusteesta 30.6. tilanteen mukaisesti.

Kaupunginhallitus puolestaan toimittaa valtuustolle talousarvion ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumisraportin 30.6. tilanteesta ja niistä johdetun tilinpäätösennusteen sisältäen merkittävimpien konserniyhtiöiden toteutumaraportit ja tilinpäätösennusteet.

Liitteenä 2 ovat raportit talousarvion tuloslaskelma-, investointi- ja rahoitusosan toteutumasta 30.6.2020. **Liitteenä 3** ovat palvelualueiden talousarvion toteutumaraportit 30.6.2020.

Käyttötalousoosassa toimintatuottojen toteutuma 30.6.2020 on yhteensä 48,2 % ja toimintakulujen 50,8 %. Henkilöstökulujen, jotka ovat suurin yksittäinen meno-erä käyttötaloudessa, toteutuma on 48,3 %.

Toimintakatteen (tulojen ja menojen erotus) kertymä on vuoden 2020 alkupuoliskolla edellisvuotta heikompi ollen 51,7 % (edellisvuonna 51,6 %).

Toimintatuotot ovat vähentyneet 3,4 % edellisvuoteen verrattuna. Toimintakulut ovat vähentyneet edellisvuoteen verrattuna 1,1 %. Nettomenot edellisvuoteen verrattuna ovat alkuvuonna vähentyneet 0,3 %.

Talousarviossa 2020 on suunniteltu toimintakatteen olevan edellisvuotta parempi. Talousarviossa on mukana helmikuussa valtuuston hyväksymän talouden sopeuttamisohjelman toimenpiteet ja niiden kustannusvaikutus toimintaan. Laskennallisesti alkuvuoden tilanne osoittaa, että tavoite toimintakatteen osalta vuositasona ei tule toteutumaan eli ylityspaine on 3-4 %.

Palvelutoiminnoittain tarkasteltuna tilanne on toimintakatteen osalta seuraava:

TOIMINTAKATE	30.6.2019	30.6.2020	TOT %	TA2020	TPE2020	POIKKEAMA
Hallinto- ja tukipalvelut	-3 057 732	-2 940 115	53,8	-5 469 000	-5 469 000	0
Hyvinvointipalvelut	-24 953 269	-25 059 778	51,2	-48 986 370	-50 535 000	-1 548 630
Tekniset palvelut	71 506	-1 123 918	56,3	-1 995 540	-1 995 000	-540
Tilapalvelut liikelaitos	0	1 258 841	49,1	2 565 010	2 565 000	-10
Koko kaupunki	-27 939 495	-27 864 970	51,7	-53 885 900	-55 434 000	-1 549 180

Toimintakatteeksi on vuoden 2020 talousarviossa hyväksytty sopeuttamisohjelmassa linjatuin toimenpitein -53,9 milj. euroa, joka on 1,5 milj. euroa pienempi kuin vuoden 2019 tilinpäätöksessä toteutunut toimintakate -55,4 milj. euroa. Toimintakate-ennuste on -55,4 milj. euroa ja ylityspaine talousarvioon nähden johtuu pääosin koronapandemian aiheuttamista tulomenetyksistä ja lisäkustannuksista.

Hallinto- ja tukipalvelujen talousarviossa varatut määrärahat riittävät, mikäli hankkeita jää toteutumatta ja henkilöstömenot eivät ylitä loppuvuonna. Myös joukkoliikenteen kustannuksissa saadaan hieman säästöjä.

Hyvinvointipalveluissa määrärahat ylittyvät sairauksien ehkäisy ja hoidon palveluissa ja aikuisten psykososiaalisissa palveluissa kustannusten ylittyessä. Työllisyydenhoidon kustannukset ylittyvät kuntien osarahoittaman työmarkkinatukimaksujen kasvun johdosta sekä psykiatristen palvelujen käytön kasvun vuoksi. Sairauksien ehkäisy ja hoitopalveluissa koronapandemian vaikutus näkyy oman toiminnan kustannusten kasvuna. Ostopalveluissa ensihoidon ja erikoissairaanhoidon kustannukset kasvavat edelleen vaikka kiireetöntä hoitoa on esh:n osalta siirretty. Hyvinvointilautakunta ei vielä ole esittänyt lisämäärärahatarvetta, koska sitovuustason sisällä voidaan mahdollisesti saada säästöjä muista palvelualueen toiminnoista. Määrärahatilannetta seurataan aktiivisesti.

Teknisissä palveluissa ennakoidaan tuloksen olevan parempi kuin talousarviossa määriteltä tavoite ennakoitua parempien toteutuneiden tulojen johdosta.

Tilapalvelut liikelaitos aloitti toimintansa tämän vuoden alusta ja ensimmäinen toimintavuosi on edennyt suunnitellusti lukuun ottamatta ruokapalvelujen tulojen menetystä. Tilapalvelut liikelaitos pääsee tulostavoitteeseensa ruokapalvelujen haastavasta tilanteesta huolimatta.

Tilinpäätösennuste 2020

Seuraavat johtopäätökset ja tilinpäätösennuste on tehty oletuksella, että ylitys/alitusoikeusanomukset talousarvioon hyväksytään edellä esitetyin perustein.

Verotuloja on kertynyt yhteensä 538 677 euroa (3,8 %) vähemmän kuin edellis-

vuonna vastaavaan aikaan. Toteutuma verotulojen osalta oli kesäkuun lopussa 47,6 % (edellisvuonna 46,6 %). Verokertymät tuloverojen osalta eivät toteudu talousarviossa arvioidun mukaisesti koronapandemiasta johtuen. Kiinteistöverot ja yhteisöverot toteutuvat ennakoitusti, joten verotulot kokonaisuudessaan toteutuvat noin 0,1 milj euroa pienempinä.

Valtionosuuksia on kertynyt 980 063 euroa eli 7,9 % enemmän kuin edellisvuoden vastaavana aikana. Valtionosuuksien toteutuma kesäkuun lopussa on 50,9 %. Koko vuoden osalta valtionosuuksien ennakoitua toteutuvan talousarviossa arvioitua n. 1 miljoonaa euroa suurempaan johtuen VM:n lisätuloutuksesta kunnille. Valtionosuuksien pienentyminen johtuu väestömäärän ja lasten määrän vähennyksistä.

Rahoitustuottojen ja -kulujen netto toteutuu ennakoitua heikompana johtuen Itä-Lapin energian tuloutuksen pienentymisestä yli 300 000 eurolla.

Alkuvuoden tilanne näyttää suunniteltua huonommalta menokehityksen vuoksi. Arvio tilikauden 2020 toimintakatteeksi on -55,4 milj. euroa. Tilanne on siis jo tässä vaiheessa talousarviovuotta huolestuttava. Talousarviossa arvioitu 158 800 euron tilikauden tulos näyttää muuttuvan tämän hetkisen arvion mukaan noin 1,3 milj. euron alijäämäksi, mikäli menoja ei saada karsittua ja määrärahojen käyttö pysymään talousarvion mukaisena. Kaupunki on hakenut taloustilanteeseensa vedoten harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta vuodelle 2020 yhteensä 2,5 milj. euroa.

TULOENNUSTE				
30.6.2020 tilanteessa				
2.vuosineljännes	TA2020	lask. Tot 30.6	TOT 30.6	TPE2020
Toimintatuotot	19 139 220	9 569 610	9 227 923	18 456 000
Toimintakulut	-73 025 120	-36 512 560	-37 092 893	-73 890 000
Toimintakate	-53 885 900	-26 942 950	-27 864 970	-55 434 000
Verotulot	28 620 000	14 310 000	13 609 898	28 500 000
Valtionosuudet	26 350 000	13 175 000	13 422 119	27 350 000
Rahoitustulot ja -menot	1 400 000	700 000	206 118	900 000
Vuosikate	2 484 100	1 242 050	-626 835	1 316 000
Poistot	-2 325 300	-1 162 650	-1 408 358	-2 618 100
Satunnaiset tulot	0	0	0	0
Tilikauden tulos	158 800	79 400	-2 035 193	-1 302 100
*VOS ennusteessa otettu huomioon VM:n ilmoittama lisätuloutus v. 2020				
yhteensä 1 000 000 €.				

Lainanotto on toteutunut alkuvuonna talousarviossa arvioidun mukaisena, mutta loppuvuonna jouduttaneen ottamaan lisävelkaa koulukampusinvestoinnin yhteydessä tapahtuneen vuosivirheen vuoksi ja määrärahojen käytön suunniteltua suuremman käytön (ylitykset) vuoksi. Kaupungilla tulee olemaan lainaa vuoden vaihteessa noin 45 miljoonaa euroa.

Kaupunginhallitus on käsitellyt määrärahojen käyttöä ja säästötoimenpiteitä iltakouluissa kesä- ja elokuussa. Loppuvuoden osalta on mahdollista saada kaupungille lisätuloja konsernin sisältä, mitkä vaikuttavat kaupungin tulokseen positiivisesti. Palvelutuotannossa palvelutason ja palveluverkon muutoksilla voidaan saada säästöjä aikaan pidemmällä aikavälillä. Kaupunginvaltuuston helmikuussa hyväksymän talouden sopeuttamistoimenpideohjelman etenemiseen on vaikuttanut osin koronapandemia.

Kaupungin taseessa olevien alijäämien (TP 2019/-4,4 milj. €) ja ennusteen mukaisen lisäalijäämän vuoksi on talousarviossa 2021 esitettävä konkreettiset talouden tasapainottamistoimenpiteet alijäämien kattamiseksi.

Investointien toteutuma

Nettoinvestointeihin on varattu talousarviossa -5,9 miljoonaa euroa. Investointien toteutuma on alkuvuoden osalta nettona yhteensä -2,4 milj. euroa. Investointien toteutumaennuste on -7,6 milj. euroa johtuen Jyvälän päiväkodin rakentajan konkurssista aiheuttaen lisäkustannuksia investointiin sekä koulukampuksen investoinnin budjetointivirheestä. Talousarviossa varatut määrärahat ylittyisivät näin ollen noin 1,7 milj. euroa. Koulukampusinvestoinnin lisämääräraha ja muutkin määrärahaylitykset tulee hyväksyä valtuustossa talousarviomuutoksena ennen kuin ylityksiä voidaan tehdä.

Oheisena tiedoksi toimielinten käsittelypäätökset käyttötalouden ja investointien toteutumasta 30.6.2020 sekä henkilöstöraportti. Oheisliitteinä myös palvelu- ja vastuualueiden sekä liikelaitoksen käyttötalouden toteutumaraportit 30.6.2020. Kirjanpidossa on tehty muutamia tositeoikaisuja lautakunnille annettujen käyttötaloustilannetietojen jälkeen.

(talous- ja kehittämisjohtaja Tuula Kuvaja, 040 730 0236)

Päätösehdotus (kaupunginjohtaja): Kaupunginhallitus merkitsee talousarvion toteutumaraportin tiedoksi ja esittää sen edelleen kaupunginvaltuustolle tiedoksi.

Kaupunginhallitus edellyttää palvelualueiden noudattavan talousarvion toimeenpano-ohjeessa annettuja määräyksiä osana talouden tasapainottamistoimenpiteitä.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin.